

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelytől:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

Csik-Szeredától:

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábas 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyíltér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnék.

A lap beltartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyíltterek stb. mindkét szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

Nyílt levél

Csik-vármegye érdemes közön-
ségéhez.

Szeged, 1884. jan. 24.

A miként nagy fáradsággal, évek
hosszu munkás küzdelme folytán, sike-
rült gyáramat olyan polczra emelnem,
a hol az a részvénytársasággá alakulást
kiérdemelte: épen úgy hiszem, hogy
rövid idő alatt sikerülni fog Csikmegye
központjában egy fonó-gyárat alkot-
hatnunk, a nélkül, hogy akár a vezeté-
sem alatt levő gyár, akár pedig egyál-
talában a hasonnemű hazai néhány
fonó-gyár, a verseny miatt, bármily rö-
vidséget szenvednének, annál is inkább,
mert hazánkban, ha száz fonó-gyár ke-
letkezne is, még mindig a külföldi, kü-
lönösen az osztrák fonó-szövő gyárak-
kal kellene versenyt állanunk.

Ezen világos dolog egyszerű kije-
lentése mellett rátérhetek tulajdonké-
peni földatomra.

Azon egyszerű okból írom jelen
nyílt levelemet a megye t. közönségé-
hez, hogy megértessem, miszerint ha a
megye, különösen annak értelmisége, a
mint hiszem, belátja, hogy a Székely-
földnek ipar kell, úgy azt is belátandja,
hogy a csikmegyei magas vidéknek, a
kiirtott erdők helyén, a bánya nélküli
vidéken, fonó-szövő-ipar kell.

A fonó-szövő-iparnak sok válfaja
van; selyem-, gyapju-, len- és a kender-
fonás a legfőbb válfajok.

Csikmegye részben a kender-, de

főleg a lenfonásra van utalva, minthogy
az a legbiztosabb fonó-ipari kezdemé-
nyezés, a melynek nyers anyaga köz-
vetlen közel jó minőségben termelhető.

A magasabb régiókban fekvő ter-
mő földek főleg a len-termelésre vannak
hivatva.

Ezért, minthogy a gyáramba adott
9 székely fia a fonó-szövő ipar terén
három év múlva annyira ki lesz ké-
pezve, miszerint alapvető oszlopai lehet-
nek a megyében föllátható fonó-szövő-
gyárnak, így a megye részéről nincs
sürgősebb, nincs fontosabb teendő, mint
hogy a len- és kendertermeléshez addig
oly mértékben lásson hozzá, hogy az
eltelt idővel a gyár közvetlen közelben
találja föl nyers anyagát.

Hogy addig azonban a termelt
fonó-anyagnak jó piacza legyen s hogy
a megye gazdaközönsége a kender- és
lentermelés iránt fokozott kedvet kap-
jon: szükséges, hogy a megye a nagy-
méltóságu közlekedési miniszter urhoz
fölríjon, miszerint adattassék a megye
közönségének a kender-, lennek Sze-
gedre szállítására nézve egy rendkívüli
szállítási díjkezdmény.

A mostani közlekedési miniszter
ur oly kiváló figyelemmel viseltetik a
Székelyföld iránt, miszerint egész biz-
ton számíthatni az ő kedvező vélemé-
nyére és jó indulatára.

Ha ezen kedvezmény megadatik, a
megyei gazdaközönség egész bizton

számíthat arra, hogy a vezetésem alatti
gyár, illő áron, bizonyos vevője lesz a
megye kender- és lentermelvényeinek.
A közigazgatási miniszteriumban szin-
tén sok jóakarat uralkodik ezen ügy
iránt; így remélhető, hogy a siker nem
marad el.

Azonban a t. megyének élénk kez-
deményezési lépéseket kell tenni és ha-
tározott szándékot kell tanusítani.

Milyen legyen az alkotandó gyár
s miként alkottassék az meg? Erről
beszélhetünk még. Ugyisintén arról is,
hogy hova legyen az letelepítendő?

Egyet azonban előre is ki kell je-
lentenem, hogy t. i. a megye közönségé-
nek minden esetre elő kell készülnie a
dologhoz s hogy oly irányban kell az
ez idő szerint apai gondjaimra bízott
fiukat tovább képeztetnie, hogy ezek a
munkavezetésben, mint ügyes tanító
mesterek s a kor színvonalán álló, ugy-
nevezett „fonó-szövő mesterek“
legyenek.

Erre gondolok én ma a fiuk elő-
képzésében; továbbá arra, hogy a ke-
letkezendő gyárnak egy olyan vidéken,
a hol a segédforrások még hiányoznak,
javító és továbbképző vas- és famunkás-
vezetői, illetve szakképzett munkásai
is legyenek.

Hogy az alkotandó gyár nem épen
azon a nyomon indulhat, a melyen az
enyém, illetve most már társulatomé
haladt, azt én leginkább tudom. Gazdag

Magyarország forgalmas központjában
a fonó-szövő-gyárat lehetett a kötél-
gyártáson kezdeni; sőt itt ezen kellett
ezt kezdeni.

Csikmegyében egyenesen a dur-
vább len- és kendervászon-gyártáson
kell a dolgot kezdeni.

Erre is figyelmem van a fiuk elő-
képzésében. De a t. megyének a fönt
mondottakra az eddiginél élénkebben
kell gondolnia.

Bakay Nándor.

Midőn a fennebbi sorokat kiválóan
ajánljuk figyelembe, meg kell jegyezzük,
hogy mi hasonló nézetben levén, nagy
örömünkre szolgál Bakay ur felszólá-
lása. Azonban ennek a dolognak is —
mint mindennek — megvan a maga
nagy bökkenője. Ezen bökkenők közt
pedig az a legnagyobb, hogy mi itthon,
mindnyájan laikus emberek e téren, ki
nem találhatjuk sem ama fonógyár fel-
állításának mikéntjét, sem az azt meg-
előző bővebb kendertermelésre való
ösztönzés módját. Mig gazdaközönsé-
günk az általa termelt kendert nincs
hol értékesítse, addig hiába bizgatjuk
őket a termelésre, mert maradunk úgy,
a hogy voltunk. Elhangzik minden jó-
akaró figyelmeztetés nyomon nélkül. Azért
arra kérjük Bakay urat, hogy e tárgyra
vonatkozó nézeteit minél részletesebben
szíveskedjék kifejteni. Akkor majd te-
rünk és alkalmunk nyílik a dolog
lényegének megbeszélésére. Szerk.

A „Székelyföld“ tárczája.

A mi történetünk.

I.

Legelőször egy bálban láttalak,
Oly vidám valál, még gyermek-lányka csak,
De engem már husz év terhe nyomott
S játszottam is vele a szomoly nagyt.
Természetes: az egész bál alatt
Bizony még csak még sem táncoltattalak,
De, hogy a mulatságnak vége lett,
Mintha 'vádolt voln' a — lelkiismeret . . .

II.

Másodszor aztán már nálunk valál,
Ugy csicsérgél folyton, mint egy kis madár,
Benn a szobában, künn a fák alatt,
S én csak néztelek és csak bámultalak.
Mikor aztán ennek is vége lett,
Az a bál furta nagyon a fejemet . . .
De nem lehetett helyre hozni már, —
Hogy is lehettem én oly nagy — számár?!

III.

No de megszánt végre a kegyes ég
És én veled újra bálban leheték.
S hogy amaz öreg hibámat feledd,
Hát nem is táncoltam mással, csak veled.
Most én voltam vig s te lettél komoly,
Rózsás ajkaidra alig jött mosoly,

S hogy a táncot be kelle végzeni,
Ugy szerettük volna újra kezdeni! . . .
(1882.)

Gödri Ferencz.

A ferde philosophia.

(Désavoué n'est pas prouvé.)

A közmondás azt tartja, hogy a böl-
csészek elrontják a nyelvet, a poéták pedig
a logikát. Ez többé nem áll. Most már né-
mely bölcsész nem a nyelvet rontja el, ha-
nem alapjában megzavarja a lélek nyugal-
mát s megingatja az embernek az élethez
való ragaszkodását. Különösen veszélyes e
tekintetben Schopenhauer bölcese-
lete, mely végeredményében nem egyéb,
mint a valódi vigasztalhatatlanság.
Ő a vak erőt, a véletlent, tekinti a világ
alapjának s velejének, mely nem törődik az
egyen boldogságával, nem bír erkölcsi becs-
essel; az életet is úgy tünteti fel, mint a sors
vak játékát, melyben nem tudni: nyerhe-
tünk-e? Szerinte élet és szenvedés azonos.
Jobb volna, ha nem is léteznénk. A világ
létezése felett nem kell örülnünk, hanem
inkább szomorkodnunk, mert az oly valami,
a minek voltaképen nem kellene lennie. A
jelen fájdalmait a jövő örömei soha meg
nem szüntethetik. Szóval: nyomorultak,

boldogtalanok vagyunk annyira, hogy ki
sem lehetne állani az életet, ha a halál ép
oly rettenetes nem volna s így tovább. Vég-
telen szerencséje az emberiségnek, hogy
szívében a hit mély gyökeret vert egy leg-
főbb lény iránt, mert ily ferde philosophia
mellett a civilizáció nehezen tarthatná
fenn magát. Egy angol regény szerint „az
éjszakai gondolatok sötétebbek, mint a
nappaliak“; a Schopenhauer rémképei te-
hát bizonyosan éjjel születtek. Ő a 'gúlat a
csucására állítja s ami Dante szerint a po-
kol kapuja fölé van írva: „Lasciate ogni
speranza!“ — azt a földre alkalmazza.

Nem így Goethe a philosoph-költő;
ő jobb tanácsosul tudott szolgálni, mit mi
ekként fordítánk magyarra:

„Ne bántsd a világot! hisz már kész az égbolt,
A teremő mindent nagybölcsen megfontolt.
Sorsod el van vetve, ne nézz a göröngyre,
A megkezdett uton menj bátran előre;
Mert búbanat és gond nem változtat, csak sajt
Még inkább és rontja mindig az egyensúlyt.“
Hölty is egészen másképp fogja fel a
világot, midőn énekl:

„Csodaszép az Isten földje,
Édeni kert minden völgye;
Azért a mig porrá leszek,
E szép földnek örvendezek.“

Lé v a y József szintén imígy dalol:
„S írva látom minden
Fűszálon, virágon,
Hogy nem buslakodni
Élünk e világon.“

Ime, a költők nem rontják el a logi-
kát, de az igen nagy bölcsék sok rosszat
gondoltak már ki. A socialisták tanát
Rousseau hirdette először, midőn ezt
írta: „A ki bezárt először egy darab föl-
det és azt mondta, ez az enyém, az a tulaj-
don megalapítója; az nagy bűnt követett el
az emberiség ellen, mert nem tudta, hogy
a gyümölcs mindenkié, de a föld senkié.“
Ez a tétel már három polgárháborút oko-
zott Franciaországban. Megszületett a
communismus az ő esztelen jelszavával:
„La propriété c'est le vol“ (A tulajdon lo-
pott jóság), és az ötvenes évek óta, Schop-
penhauer philosophiájának széleskörű elter-
jedésével, mind bujábbban fejlődik a pessi-
mismus.

Az nem bölcs, de még nem is okos
ember, a ki azt kérdi: Miért vannak em-
berek? Miért van a föld, a naprendszer, a
világegyetem és az anyag egyáltalán? Hyen
gyermekes kérdésekre okos ember nem tud
feleletet adni, mert a mi van, az létezésé-
nek szükségét magában hordja, az jogositva
van a létre s nem tartozik számat adni
létezéséről; gondoskodjék csak arról, hogy
magát fentartsa, akkor létezése igazolt. A
szükségesnél nagyobb helyesség nem léte-
zik. A mi fenn nem állhat, az nem szüksé-
ges, — elpusztul.

Schopenhauer szerint „a jelen

Országgyűlés. A csendes egyhangúsággal folyó költségvetési tárgyalást szombaton Eötvös Károlynak személyes kérdésben való rendkívüli érdekes felszólalása élenkitette meg. Eötvös mindenekelőtt utalt arra, hogy pénteken a házban megtámadták s ez kötelességévé teszi, hogy nyilatkozzék. Mikor a ház engedelmet kikergette arra, hogy pár percre igénybe vehesse türelmét, minden oldalról felhangzott a várakozás nyilvánulásaként a szokásos „Halljuk!” A szónok ezután megkezdte rendkívüli érdekes nyilatkozatát, melyet a ház mindvégig a legfeszültebb figyelemmel hallgatott. Eleintén az antiszemita párt részéről felhangzott egy-egy közbeszólás, a szónok megfelelt azokra, s ezután a ház feszült figyelmét nem zavarta semmi. Több ízben élénk helyeslés hangzott fel a ház minden oldaláról; a tetszés nyilatkozatai legélénkebbek voltak akkor, mikor a szónok a tiszta-eszlári pür védelmének olyan sokszor fölvetett pénzügyi oldalát fenyegette. Mikor Eötvös utalva a most uralkodó hangulatra, fölemlítette, hogy az ország egy nevezetes része, a közvélemény egyik faktora Schwarzenberg és Windischgrätz hercegeket éljenzi, nagy zaj támadt. Az élénk figyelmeztette a szónokot, hogy ez nem tartozik a személyes kérdéshez. Eötvös ezután csakhamar befejezte beszédét azaz a nyilatkozattal, hogy a küzdelemben kapott sebei fájnak, de mint a katona a harcban kapott sebeire, ő is büszke azokra. Élénk éljenzs követte az érdekes nyilatkozatot.

Ezután az érdekes jelenet után a ház folytatta az igazságügyi költségvetés részletes tárgyalását s azt Szederkényi Nándor, Földes Gyula, Thaly Kálmán és Pauler miniszter felszólalásai után be is végezte. Következett a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalása. Az általános vitában résztvettek: Rakovszky István előadó, Thaly Kálmán és Orszó Béla b., a honvédelmi tárca vezetésével megbízott miniszter.

Az erdélyi keleti erdőségekről.

(Lázár Ádám beszéde a képviselőháznak jan. hó 21-én tartott ülésében a földművelés-, ipar- és kereskedelmi minisztérium 1884-ki költségvetése tárgyalása alkalmával.)

Résztint pénzügyi, résztint nemzetgazdasági szempontból vagyok bátor itt, a központi költségvetésnél felszólalni, mert a do-

soha ki nem elégít, a jövőendő pedig bizon y talan"; szerinte továbbá „minden élvezet és minden boldogság negatí v, a fájdalom ellenben pozití v." Nem bölcshez illő beszéd ez, mert mint Bossuet mondja, „a valódi philosophia nem tagad, hanem megold." Ime, Castelar Emil nem beszél negatí v, midőn így vélekedik: „A halál ép oly természetes, mint az élet, s a koporsó az örökkévalóság bölcsője.* Hugo Victor nak születése 80-dik évfordulóján tett eme nyilatkozata sem negatí v: „A legnagyobb ajándék, melyet ember kaphat, a halál, mint jutalma a jónak, mit a földön tett. Erre várok, s ha eljőn, vallásos és hálás érzelemmel fogadom." Láthatni ebből, hogy az éremnek másik oldala is van. Igen is van, és vigyázzanak a szülők, hogy gyermekeiket vallásosan neveljék, szíveikbe jó elveket csepegtessenek, mert „a rossz erkölcsök mellől soha sem hiányzanak a rossz elvek." Gondolják meg, hogy a milyen ízt kap a fazék uj korában, végiglen megtartja s azzá lesz az ifju, mire gyenge korában képeztetik. Kiváltképen szükséges a legébebb gondoskodás e modern korszakban, melynek rejtélyes jelenségeit alig vagyunk képesek megmagyarázni.

A szabadság és haladás eszméi tetszetősek ugyan, de az előhaladás mögött mélység tátong, — a ki hanyatlik, belebukik. S mily gyakran hallható e fájdalmas felkiáltás: A modern világ embere elvesztette a lelki egysulyt! Mind növekedőben van az olyan szerencsétlenek száma, kik embertársaik vérbe mártják kezeiket.

Mind erősebben burjánzanak a csa-

logi kiadások közt utiköltség rovata alatt 2000 forint irányoztatik elő. E tekintetben különösen két irányban fontos körülményre vagyok a miniszter úr figyelmét felhívni. Ugyanis a ministerium által kiadott „Gazdasági Értesítő” múlt év december közepén megjelent számában a következőket tartalmazza:

„Eckete Lajos m. kir. erdőtanácsos és
akadémiai tanár a földmívelés-, ipar- és ke-
reskedelemügyi m. kir. ministeriumtól az
erdélyi déli erdőeségek tanulmányozására a
mult év nyarán kiküldetvén, e tanulmányi
útjáról a következő jelentést tette:“

És folytatólag ezeket mondja:

„Ezen kívül utazásom közben igen hosszú vonalon nyílt alkalmam a közeli erdők állapotának megismerésére; valamint nem mulasztottam el a szaktársaimmal való érintkezések alkalmával, az illető vidék természeti viszonyai felől felvilágosításokat szerezni.“

E jelentések idézett tételeit azért olvastam föl, mert ebből kitűnik, hogy a szakminister ur rendeletéből történt az utazás és tanulmányozás és hogy ez Erdélynek csak is déli részeiben történt. Hogy történt-e azelőtt a keleti részekbeli erdők tanulmányozása, nem tudom, mert az a múlt évi nyár lehetett 1882-ki. Ha netalán már megtörtént akár azelőtt, akár azután, akkor bocsánatot kérek, ha a t. házat vagy a minis-
ter urat fárasztottam. Feltéve azonban, hogy a keleti részekben nem történt intézkedés az erdő-ügy tanulmányozása iránt, azon esetre a t. minister urat arra kérem föl, méltóztassék az ottani terjedelmes magán és községi erdőségeknek viszonyait szakértők által tanulmányoztatni; mert tudvalevő, hogy ott szintén hasonló viszonyok közt teendőik az erdészeti gazdálkodás.

Történtek ugyan kísérletek az erdőtermékeknek jobb értékesítése céljából; de ezek nagy akadályokba ütköztek, mert a közlekedési eszközök hiányosak, a nevezetesebb külföldi áruipiaczok távol esnek s az azokkal való érintkezés nehézkes és aránytalanul költséges.

Együttal, midőn ezen ügy elintézésére a t. minster ur figyelmét felhivom, nem tehetem, hogy ne kérjem meg arra, méltóztatásuk ugyanazon vagy más netán kiküldendő szakbiztoshoz azon irányban határozott utatást adni, hogy igyekezzék egyúttal azon vidékeknél, jelesül a székelvyöldi er-

lők, tolvajok, méregkeverők, rablógyilkosok és öngyilkosok. Ez utóbbi szörnyű bűnnek plane zsege ifjak, sőt gyermekek is esnek áldozatául. Az emberi nem melyik ellenségének, melyik új Molochnak fizetetik ezen írtóztatódó? Valójában szomorú sors vár az emberi nemre, ha — keressék bár mások az okot egyebütt — a vallástalanságból eredő ezen átkos iránynak kellő gát nem vettetik!

Rousseau veszedelmes tétele zudította a legműveltebb népek nyakába a socializmust, a fenn ecsetelt ferde bölcsélet talaján pedig kifejlődött a vallástalanság s ennek ikertestvére: a rendszeres pessimizmus, mely nem ragaszkodik semmihez, nem tart semmit értékesnek a világon; panasz-kodik bárdolatlanul, istenkáromlólag a teremtés tökéletlensége felett és ebben kulminál: ha élet nem érdemes arra, hogy éljünk. Ilyen rendszeres pessimizmus ezelőtt nem létezett, az a mi századunk sajátja. Igen, mert „philosophia obiter libata a Deo abducit.“ Rossz elvek kerekedtek felszínre, melyek elfelejtetik, hogy az Isten országa nem e világból való s hogy háromszoros béke van: Istennel, önmagunkkal és felebarátainkkal. Ehelyett azt mondják: „Most a klerikálisokra nagyon rájár a rud“; már pedig tudva van, hogy egy bolond sok bolondot csinál.

(Vége követk.)

Radányi József.

dők tanulmányozásánál figyelmét kiterjeszteni arra, hogy vannak-e s minő terjedelmű árupiacjai azon termékeknek, vannak-e közlekedési, vasuti vagy más szállítási eszközök? Ezekről jelentést téve, a t. miniszter ur be fogja látni, hogy valamint saját hatáskörében sürgős intézkedést lesz kénytelen tenni, ugyszintén más ministertársaival vasuti és közlekedési eszközök czéljából érintkezésbe teendi magát. Mert ezek nélkül hiában való azon tulságos nagy költség, melyet a t. miniszter ur az erdőtörvény értelmében az erdőrendezés érdekében tesz. Nem szölok ellene, hogy a jelen költségvetésben az erdőfelügyelőségek 4 helyen felállítandó új felügyelőkkel szaporíttatnak. Megengedem, hogy a költségek meg fogják hozni azon eredményt, hogy az erdőtermékek jobban lesznek értékesíthetők. De hogy hány annyi költséggel jár az erdőfelügyelők rendezése, kívánatos, hogy azon — elvégre is az adózók zsebéből föntartandó — erdőrendezéssel szemben erdőtermékeink értékesíthetése lehetőleg biztosíttassék, vagy legalább könnyíttessék; mert különben eltévesztett cél és legfőlebb a miniszter ur fejében lappangó politika lehet az, hogy az erdő-tulajdonosokat folytonosan mindenféle erdészeti rendezéssel nyomják, és a végén, midőn a költséges rendezés megvan, az erdőtermékek értékesíthetése közlekedési eszközök hiányában egyik másik vidékre nézve lehetetlenné válik, illetve azon rabló erdőgazdaság, a mely jelenleg majd mindenfelé dívik, oly gátak alá nem vonható, a melyek által ezen cél, a melyet ezen költségvetés keretében is elérendőnek látunk a miniszeri előterjesztés szerint, lehetőleg megközelíttessék.

Bátor vagyok tehát csak arra kérni a t. miniszter urat, hogy méltóztassék, ha még nem történt volna sem ezen, sem a következőbb időben, az erdélyi keleti erdőviszonyokat tanulmányoztatni, megfelelő szakérővel — ha Fekete Lajos urat arra valónak tartja, általa, vagy más által — természetesen, hogy bárki legyen az, szintén csak az erdőfelügyelőségekkel fog érintkezni, — hogy ezen tanulmányozás hazánk erdészeti termékeinek értékesítése tekintetében, különösen a székelyföldi viszonyokra tekintettel is lehetőleg sikeresen megtörténhessék.

Elnöki megnyitó.

melylyel T. Nagy Imre a csikszeredai polgári olvasókörnek 1884. év január 20-án tartott közgyűlését megnyitotta.

Tisztelt közgyűlés!

Midőn most egy éve a csikszeredei polg. olvasóköri létesítése érdekében magam is szerény tehetséggel közreműködtem, azon meggyőződés vezérelt, hogy Csik-Szeredában nagyon is nagy szükség volna egy oly központra, hol polgárságunk tanulságos és mulattató szórakozást szerezve, napi fárasztó munkái után legalább néhány percre vagy órára a társadalmi élet mindennapi kérdéseinek megbeszélésére alkalmas és tisztességes találkozó helyet találjon.

Megvallo, hogy ezen terv kiviteléhez nem nagy reményeket kötöttem előre, mert több oldalról volt alkalmam kiismerni községünknek s különösen polgárságunknak a társadalmi egyesülés iránti hideg közönyét. Azonban mikor rövid néhány nap alatt öröndetesen kellett tapasztaltom, hogy az eszmét nemcsak maga városunk polgársága, hanem társadalmunk azon osztálya is, melyet nálunk elég fonák még maig sem szeretnek az „eredeti“ polgárság közé sorozni — magáévá tette s midőn látam, hogy az új egyesületnek csakhamar közel százra szaporodott tagjai száma: a teljes bizalom önézetével mertem az olvasókor jövője elé tekinteni.

Ezen bizalom önértetével s a jövőbe vetett biztos reménynyel, ma már egy évi fennállása-és működésére vethetünk vissza- pillantást a csikszeredai polgári olvasókör életéből.

Nem sok, igaz, mire egy évi fennállás óta hivatkozhatunk, de elég arra, hogy a megtestesült eszmének feladására ma már sem én, sem önök uraim, tisztelt közgyűlés, nem kell gondoljunk, hanem annak töké-

letesítésére, annak a révén közművelődés-
ügyünk előmozdítására, szellemi és anyagi
gyarapodásunk megközelítésére.

Mert uraim a mi nagy Széchenyinknek, a legnagyobb magyaroknak, midőn ő az 50-es és 60-as években a kaszinók, olvasó- és társalkodó köröknek az egész országban való felállítására iránt oly lelkes buzgalommal fejtett ki, nem az volt a célja, hogy ezen létesítendő egyesületekben a szórakozási összegyűlő közönség az időt úgy szövelje „előlje”, hanem ama magasabb célt kívánva, emez egyesületek programjával, hogy nemes szórakozás közben, társadalmi ügyek megbeszélése és tisztázása által, nemzeti vagyonosodásunk eszközeit és módjait kölcsönös eszmecsere útján is keressük.

Engedjék meg nekem tehát uraim, ha én egy olvasókör céljait nem egyedül abban keresem, hogy annak helyiségében megjelenve, csendes lélektetvéttel egymásra olvassuk az előrakott hírlapokat, folyóiratokat vagy könyveket, hanem többet tartok arra, ha ezen helyiségben egy-egy ipari, gazdasági vagy társadalmi kérdés — ha alkalom, adtán is — szőnyegre kerülvés, azt a jelen levők a maguk felfogása és értelme szerint megbeszéljk, megrostálják. Ez hasznosabb szórakozás arra, ki a részt vesz az eszmecsereben s hasznosabb még arra is, ki csak hallgatja azt, mintha mindennap pontosan elolvassa és névszerint tudja hogy kik és hány öngyilkosságot követtek el Budapesten, vagy miként rabolták el a 240.000 frtot, vagy Spangát elítélték-e, vagy Schenk Hugó miképen öltette meg a szakácsnékat; hasznosabb még annak tudásánál is, hogy a főrendek miképen és hány szavazattal vetették el a zsidó-keresztény házasságról szóló törvényjavaslatot, sőt még annál is hasznosabb, mintha kurrencziában vagyunk az iránt, hogy Starcsевич minő faragatlan gorombaságokat követett el ujabbán a horvát tartománygyűlésen?

Távolról sem akarom ezzel azt mondani, hogy újságot ne olvassunk, mert ez ma már minden valamennyire is művelt embernek mindennapi szükséglete; csak azt akarom jelezni, hogy az olvasókor hívását nem pusztán az újság-olvasásban találom. Olvassunk újságot, de többet szakmunkákat! Az olvasóköriben pedig találjunk alkalmat és helyet a kölcsönös eszmecserének is.

Hogy mit tett és mit végzett olvasó-
körünk s különösen annak a t. közgyűlés
által megbízott választmánya a letolt első
alulról évében, arra fölöslegesnek tartom
kiterjeszkedni részleteiben, miután arról a
kör érdemes jegyzője van hivatala jelentést
tenni. Én legfennebb utalom az önök be-
cses figyelmét az ő előterjesztésére. Euge-
met és a vezetésemre bízott választmányt
megnyugtát az ő öntudat, hogy szerény
tehetségünk szerint megtettünk mindent, a
mi tőlünk kitelt. Ha többet nem tehetünk
s több eredményt felmutatni nem tudunk,
az nem akarattunkon, — legfennebb tehet-
ségünk korlátozott voltán mult el. Önöken
a sor t. közgyűlés, hogy működésünk fe-
lett elfogulatlan ítéletet hozzanak, mit kér-
ve, a gyűlést ezennel megnyitom.

Levelezés.

Al-Csernáton, 1884. jun. 24.

Tekintetes szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy becses lapjában egyet-mást a mi közelebbiről lefolyt báljainkról elmondhassak; az első bált illetően, mely a helybeli ev. ref. leányiskola javára rendeztetett vala, megtette kötelességét a rendező bizottság e lapban is, de szerénységből sokat elhallgatott, melyek megérdemlik, hogy napfényre jöjjenek. Ugyan is e bált egy kis concert előzte meg, melyben a három Domokos testvér: Árpád, ki minden szépért és jóért oly nemese tud lelkesülni, Mihály és Déneske nagy ügyességgel mutatta be zenei képességét a termet zsufolásig megtöltött szép közönségnek. E három testvér, mint annyi művész, szép alapszággal remekelt. A zene-

— A csikszeredai takarékpénztár részvénytársaság 1883. decz. havi forgalmi kimutatása. Bevétel: Pénztári maradvány 1883. nov. hó 30-án 5822 ftl 9 kr. Betétből 32 tétel után 4212 ftl 78 kr. Betéti könyvből 80 kr. Váltóból 15.414 ftl 50 kr. Kötelezővénnyből 2702 ftl. Kamatból 731 ftl 79 kr. Illetékből 365 ftl 79 kr. Késedelmi kamatból 17 ftl 94 kr. Kezelési költség-megtérítésből 50 ftl. Részvény-átírásból 3 ftl. Bélyegilletékből 39 kr. Visszleszámtólásból 3180 ftl. Kölcsönből 13.515 ftl. Különlékből 42 ftl 90 kr. Összesen 46.058 ftl 98 kr. Kiadás: Betétre 14 tétel után 1951 ftl 1 kr. Betét kamatra 20 ftl 6 kr. Váltóra 24.556 ftl 40 kr. Kötelezővénnyre 3800 ftl. Adóba 52 ftl 50 kr. Hivatalnokok és szolga fizetésére 65 ftl 49 kr. Bélyegilletékre 1 ftl 98 kr. Előrefizetett kamatra 403 ftl 63 kr. Hetibiztos napdijaira 16 ftl. Üzleti költségére 51 ftl 86 kr. Házbérre 90 ftl. Kölcsön-fedezetre 10.360 ftl. Visszleszámtólásra 3250 ftl. Visszafizetett kamatra 3 ftl 80 kr. Pénztári készlet 1883. decz. 31-én 1435 ftl 65 kr. Összesen 46.058 ftl 98 kr. Csik-Szeredán, 1883. decz. hó 31-én. Pototzky Kristóf s. k. igazgató. Sprencz Görgy s. k. könyvelő.

A szebeni kis lutri.
H u z á s j a n u á r i u s 23-án.
20. 59. 81. 22. 74.

Piaczi árak		Kézdi- Vasár- hely	Csik- Szereda	Gy.-Szt- Miklós
		jan. 24.	jan. 23.	jan. 19.
		frt kr	frt kr	frt kr
Tetőfölter	Buza) tiszta	6 75	7 —	7 50
	) elegy	6 —	6 —	6 25
	) tiszta	4 40	4 25	5 25
	Rozs) elegy	— —	— —	4 50
	) tiszta	3 80	3 50	4 75
	Árpa) elegy	— —	3 —	— —
	Zab	2 80	3 —	3 —
	Törökbuza	4 40	5 —	— —
	) köles	10 —	12 —	— —
	Kása) árpa	— —	10 —	— —
Borsó	7 —	8 —	— —	
Lencse	9 —	— —	— —	
Fuszulyka	7 —	6 50	5 50	
Lenmag	— —	— —	— —	
Kendermag	— —	— —	— —	
Bákköny	— —	— —	— —	
Pityóka	1 60	1 75	2 —	
Külför.	Marhahus	— 40	— 36	— 32
	Disznóhus	— 48	— 32	— 56
	Juh-hus	— —	— 22	— —
	Szalonna	— —	80 80	— 75
Barab	Fagygyu	— —	32 32	— 45
	Malacz	2 —	3 —	1 30
	Lud	1 50	— 90	1 —
	Bárány) fejeér	— —	— —	— —
) fekete	— —	— —	— —	
Egy pár csirke		— 65	— 80	— 70
10 tojás		— 25	— 20	— 25

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru-
és érték-tőzsden.
Január 25-én.

Magyar aranyjáradék 6%	121.75
Magyar aranyjáradék 4%	84.85
Magy. papíráradék 5%	87.70
Magyar vasúti kölcsön	140.25
M. keleti vasúti államkötv. I. kibocs.	93.25
M. keleti vasúti államkötv. II. kibocs.	116.50
M. keleti vasúti államkötv. III.	98.75
Magyar földtehermentesítési kötvény	100.25
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	99.50
Temes-bánáti földteherm. kötvény	100.—
Temes-bánáti földt. kötv. záradékkal	99.50
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	100.50
Horvát-szlavon földteherment. kötv.	100.—
Magyar szülődézma-váltási kötvény	98.—
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	107.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	112.50
Osztrák járadék papírban	80.—
Osztrák járadék ezüstben	80.25
Osztrák járadék aranyban	100.55
1860. államsorsjegyek	138.—
Osztrák-magyar bankrészvény	848.—
Magyar hitelbank-részvény	306.75
Osztrák hitelintézet-részvény	307.70
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.69
20 frankos arany	9.60
Német birodalmi márka	59.40
London (2 havi váltókért)	121.26

Felelős szerkesztők :
T. Nagy Imre, Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos :
Szabó Albert.

Haszonbérbe-adás.

A k.-vásárhelyi ev. ref. egyház tulajdonát képező vármelletti boltok folyó 1884. évi ápr. 24-től kezdve 3 évre nyilvános árverés útján jan. 27., esetleg febr. 3-án d. u. 2 órakor a helyszínen haszonbérbe adatnak.

Baka Dani.

3-3 gazda-gondnok

Hirdetmény.

Imecsfalván a posta-ut mellett csinos új lakházzal és gazdasági épületekkel ellátott **belső telek** és hozzá tartozó, a község közelében fekvő kitünő talaju 50 cat. hold **szántó** és 23 h. **használó** örök áron eladatik.

Értekezhetni e felől Kovásznán Fekete Alajos kereskedővel. 3-3

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, hogy KÉZDIVÁSÁRHELYI és CSIKSZEREDAI
könyvnyomdában a következő

NYOMTATVÁNYOK ÁLLANDÓAN RAKTÁRON TARTATNAK

és KIS MENNYISÉGBEN is feltűnő OLCSÓ ÁRON kaphatók:

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, kiűsítőöknök
szeszgyárcsoknak.
Adóhátralék-törlési kimutatás. L. K.
Adóhátraléki kimutatás, havi.
" " 1/4 évi.
" " 1 évi.
Adósság-lévlér. k. egyházhhoz tartozó pénzalaphoz
Anyakönyv, róm. k. népiskolák részére. B. minta
Anyakönyv, tanköteles növendékek részére. (L. T.)
Állategészségügyi kimutatás.
Árverési feltételek.
Árverési kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Árverési hirdetmény bir. végrehajtóknak.
Árverési hirdetmény, adóügben. (L. H.)
Baromvásári jegyzőkönyv.
Béketárgyalási jkönyv, közs. bir. L. T.
Bélyjeggy-megrendelési iv.
Bélyeglelet. (L. H.)
Birtokiv; bel-és küliv. (L. K.)
Bizonyítvány, ujonczozási felszólamlási ügyben.
Családi értesítő. (L. É.)
Cseléd-könyv.
Dobánygyártmány-megrendelés.
Egészségi bizonyítvány, lovakkak.
Egészségügyi kimutatás, D. minta.
Értesítés a keresztelési, (születési) házassági és
házalozási anyakönyvből.
Felvételi napló a r. kath. iskolák részére. A. minta.
Felszólamlás ujonczozási ügyben.
Gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartása.
Hádköteles szökevények lajstroma. (L. I.)
" kipuhatolásijegyzőkönyve.
Hagyatékli leltár, kül-és beliv.
Haláleset-felvétel, bíróságok részére.
Haláleset-felvétel, gyámhatóságok részére.
Haláleset-felvétel a brassói kir. illetékiiszabási
hivatal részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Halottkémli iktató-könyv.
Halottvizsgálati bizonyítvány, I. minta.
Halottkémli jelentés, II. minta.
" orvosi segélyben nem részesi-
tett gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkémli jelentés rendkívüli halálesetről. IV. m.
Halottkémli jelentés talált hulla iránt. V. minta.
Halottkémli jelentés ragályos, járványná válható,
vagy járványos betegségben történt haláleset-
ről. VI. minta.

Halottvizsgálati könyv, VII. minta.
Halottkémi jelentés halottvizsgálati jegyzőkönyvek-
kel, VIII. minta.
Határidő-napló, közs. bir. 13. §.
Határszéli igazolványérti utalvány.
Honvéd-változási kimutatás.
Hímőltatási bizonyító tábla.
Hímőltatási részletes kimutatás.
Hivatalos árverési hirdetmény. Adóüg. v.
Havi adó-kimutatás. L. A.
Hivatalos bélyeglelet.
Hivatalos jelentés, a 3 hóig nem szorgalmazott vég-
rehajtásról.
Hivatalos jelentés, a teljesített végrehajtásról.
Idésvény, községi bíraskodáshoz.
Idésvény, erdőkihágásos ügyekhez.
Iktató-könyv, község részére.
Iktató-könyv, erdőkihágásos ügyekhez.
Iktató-könyv, hadkötele szökevények részére.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio indu-
biam et adestator in B a p t i s a t o r u m.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio Indu-
biam et adestator in C o p u l a t o r u m.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio indu-
biam et adestator in D e f u n c t o r u m.
Ítélet, községi bíraskodáshoz. (L. M.)
Járványbetegségi kimutatás.
Jegyzőkönyv a községben kiadott ló levelekről.
Jegyzőkönyv a községben kiadott marhalevelekről.
Jegyzőkönyv a község előljárósága által kiállított-
utlevél-ajánlatokról.
Jegyzőkönyv a levágott szarvasmarhákrol.
Jegyzőkönyv az árvak követelésének nyilvántar-
tásáról.
Jelentés, erdő-kihágásos ügyekhez.
Jelentési levél, utazók számára.
Jelzőlogjog bekebelezése vagy előjegyzése iránti
kérs és felzet.
Kataszteri birtokiv, kül- és beliv.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség
részére.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad ré-

Kézhesítési iktató-jegyzőkönyv.
Kézhesítési végvény, közs. bírások.
Kielégítési végrehajtás iránti kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Kimutatás az év végén fennmaradt s behajthatlan ság czimén leírandó egyenes adóhátrálékokról.
Kipihatólasi jegyzőkönyv, hadköteles szökevényekről. (L. H.)
Költségvetés, községi iskolák részére.
Kötelezvénny, egész és fél iven.
Kötelezvénny fél iven.
Kötelezvénny, helv. hitv. egyházi pénzalaphoz.
Közmunka-nyilvántartási jtkönyv.
Községi számadás.
Községi iskolai számadás.
Községi költségterv.
Községi marha-igazolvány. (Könyvecske.
Községi sommas marhatélszám-kimutatás.
Községi számadás.
Küladó-hátráléki kimutatás, kül- és beliv.
Levélboríték „Uccellentissimo Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Domino Francisco Lönhart“ stb. ezimirtatl ellátva.
Levélboríték „A főtisztelendő róm. kath. esperesi hivatalnak“ ezimirtatl ellátva.
Levélboríték „A nagyon tisztelendő lelkeszi hivatalnak“ ezimirtatl ellátva.
Lölevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Macakassági ítélet, közs. bír.
Matricula Baptisatorum.
„ Copulatorum.
„ Defunctorum.
Meghatalmazás.
Marhalövél-jegyzőkönyv. (L. J)
Mixta-matrimonía.
Mulasztás-kimutatás, közs. iskolák részére.
Mutató-könyv, közs. bír. 12. §-hoz.
„ „ közigazgatáshoz.
Nemleges záloglási és becselési jegyzőkönyv, adóügypben. (L. Z.)
Nyilvántartás, erdőkíhágásos ügyekhez.
Nyugta és ellennyugta, r. kath. egyházmegyének.
Panasz, kisebb polgári peres ügyekhez.
Panaszkönyv, közs. bír.

- Panaszkönyv, erdőkihágásos ügyekhez.
- Pénz-napló, erdőkihágásos ügyekhez.
- a Pénzbüntetések nyilvántartása, erdőkihágásos ügyekhez.
- Pénzkezelési jegyzék.
- y Pénztári napló községek részére.
- Pénztári napló községi iskolák részére.
- Pénztári napló róm. kath. egyházmegyéknek, bel- és külv.
- Postakönyv.
- Pótadó-főkönyv.
- Rovatos kimutatás a róm. kath. egyház adósairól, kül- és belv.
- Sominás makacsági ítélet.
- „ kereset és felzet.
- „ váltókereset.
- Statistikai kimutatás, róm. kath. elemi iskolához, vagyis : 3-as tábla.
- Számla, utalvány és nyugta, száértőknek, bűnügyben.
- Szolgálati napló, a kir. csendőrség részére
- Tanköteles növendékek anyakönyve.
- Tárgyalási jegyzőkönyv, közs. bír.
- Tárgyalási jegyzőkönyv, békés esetekhez (Közs. bír.
- Törzskönyv-lapja, kül- és belv.
- Tüvész-jelentés.
- Tulajdonjog bekebelezése iránti kérés és felzet.
- Utlevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
- Utlevél-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet szerint.
- Ügyviteli napló r. kath. lelkészi hivatalok részére
- Váltó-kereset. (L. S.)
- Váltó-óvás.
- Vendég-könyv.
- Változási kimutatás, a sorhad részére.
- Változási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)
- Zálogjog-bekebelezési, előjegyz. kérés és felzet. (L. J.)
- Zálogjog törlése iránti kérés és felzet.
- Záloglasi, becslési és árverési jegyzőkönyv adóügyben, kül- és belv.
- Záloglasi és becslési jknyv, adóügy.
- Záloglasi jegyzőkönyv, közs. bír.
- Záloglasi-jegyzőkönyvi napló.

Raktáromat folyton nagyobbítani törekszem, hogy így a n. é. közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg. Elvállalok továbbá mindennemű könyvek, folyó- és röpiratok, bármennemű alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos ívek, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindennemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, ujévi és más alkalmi üdvözlések, falhirdetmények, szóval minden a könyvnyomdászati körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását. Végül ajánlom írószereimet, levélpapiraimat, levélborítékaimat és tentáimat, Gyöngyösi-féle irkáimat, melyekből raktárt tartok s melyekből gyári áron szolgálhatok.

SZABÓ ALBERT.

könvynyomda-tulajdonos

Ny. Szabó Albert gyorssajtóján Kézdi-Vásárhelyt.